

„EDINOST“
Izda se trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob torkih, četrtekih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri zvečer. — Obejno izdanje stane:
za eno mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50
za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.—
za vse leto . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnine se plačevati naprej na naročbe
brez priložene naročnine se sprava ne
ozira.
Pozornosti številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tabaka v Trstu po 33 sv.
izven Trsta po 4 sv.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč.“

VABILO
na javni narodni shod,
ki ga sklicuje pol. društvo „Edinost“
v prostorih gostilne gospoda Magajne v sv. Križu
v nedeljo, dne 24. januarija ob 3¹/₂ uri popoldne.
Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Utemeljevanje resolucije radi osnutja okrajnega glavarstva za tržaške okolice.
3. Eventuelni predlogi.

Tržaški in okoličanski Slovenci!

Sedaj Vam je prilika, da pokažete svoje zanimanje za javne stvari Vaše občine, in po tem takein tudi za svoj lastni blagor. Vsakemu bode prilika, da pove, kar mu je na srcu. Politično društvo „Edinost“ sklicuje zaporedoma shode po okolici, a okoličanom je dolžnost, da se v velikem številu udeležijo teh shodov in da posežejo tudi v razpravo, kajti le tako izvedo bodoči poslanci, česa želijo in zahteva ljudstvo.

Odbor političnega društva „Edinost“.

Za naše ribiče.

Interpelacija posl. Nabergoja in tovarišev v seji zbornice poslancev dne 18. januarja 1897.

Po trgovinski in plovbeni pogodbi med Avstro-Ogersko in Italijo je prebivalcem na avstro-ogerski in italijanski obali morja Adrijskega vzajemno dovoljeno, ribariti ob obalah druge države, pri-
držkom izključljive pravice ribarjenja za prebivalce na obali do jedne milje od brega.

Tej omejitvi se ne pokore italijanski ribiči in tudi od strani avstrijskih oblasti ni dovolj nadzorstva za spolnjevanje te omejitve, in se ne kaznujejo oni, ki postopajo proti istej.

Italijanski ribiči ne delajo škode avstrijskim le v ribarstvu, ampak tudi na njih lasti, s tem, da prvi odjemljejo poslednjim priprave za ribare-
nje in poškodujejo iste.

V prilogi je dodan izkaz škod, ki so jih po italijanskih ribičih — takozvanih Čozotih — trpeli nekateri ribiči v sv. Križu tržaške okolice v letih 1894., 1895. in 1896.

Razen teh izdatnih in občutnih škod zagre-
šajo italijanski ribiči tudi nasilstva, in v prepre-
čenje istih bi morale avstrijske oblasti obračati vso svojo pozornost.

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoški pisatelj Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

In vendar je Klara Fromontova občevala z njo povsem kakor s prijateljico.

Včasih so jo v sloveči, modri kočiji vzeli s sabo v Boulogneški gozdič, k Tuilerijam, ali pa tudi na kmete v Savigny-sur-Orge, v grad deda Gardinoisa. Tam je včasih prebival ves teden. Vse-
darov Rislerjevih, ki ni bil malo ponosen na vspehe svoje deklice, je bila vedno zala, vedno dobro oblečena... Zala, hromo dekle je bilo vedno pri-
pravljeno dajati na razpolaganje svoji mali prija-
teljici neperabljava lepota.

Gospod Chébe, ki je bil Fromontovim vedno gorak, je z zlim očesom gledal to rastočo prijaz-
nost. Pravi vzrok temu pa je bil ta, da niso va-
bili tudi njega, samo da je on druge imenoval ter večkrat rekel svoji ženi:

„Torej ne vidiš, da se tvoja hči vselej vsa pobita vrača odtod ter cele ure presanja pri oknu?“

A uboga, odkar se je omežila, nesrečna go-
spa Chébeova je postala kratkovidna in nepazna.

Dne 16. decembra m. l. se je dogodil na-
stopni slučaj: Štirje ribiči iz sv. Križa imenom Anton Verginella, Josip Guštin, Josip Besin in Ivan Sedmak, so se peljali do onega mesta, kjer so vrgli svoje mreže. Dasi je bilo onega dne lepo vreme in tiho morje, se ti ribiči niso vrnili več. Jednega istih, Josipa Gustina, donesle je italijanski ribiški čolnar „Bersagliere“, lastnina Čozota Felice Ciriello, v Devin kakor milica. In ko so nasled-
njega dne blizu Gradeža našli čoln pograšenih ri-
bičev v pokončnem stanju, iz česar bi bilo skle-
pati, da se ribičem ni dogodila nesreča ne vsled neprevitnosti, ne vsled elementarne sile, in je ne-
koliko dni potem druga ladja Čozotov donesla na obrežje mrtvega še drugega ponesrečenega ribiča — tedaj se je polastilo javnosti menenje, da so italijanski ribiči ubili ribiče iz sv. Križa.

Res je sicer, da je ta slučaj dal povoda za kazenskosočno poizvedbo; ker pa o tem še nič ni prišlo v javnost, polastilo se je prebivalstva na obrežju nezaupanje do preiskovalnega sodnika, ki se še večša po antecedencijah istega.

Še le potem, ko je orožniška postaja na Proseku poizvedovala pri orožništvu v Gradežu in med prebivalci v sv. Križu, je bilo možno določiti

Trdila je, da mora človek iz strahu pred prihod-
nostjo uživati sedanjost ter skušati prijeti srečo, ako je le blizu, kajti čisto je samo spomin na srečno detinstvo v podporo in tolažbo vse življenje.

Ta pot se je pa vendar zgodilo, da je imel gospod Chébe prav.

III.

Zgode Chébeove hčerke. — Ponare-
jeni biseri.

Po dveh ali treh letih prijateljskega obče-
vanja in skupnih iger, v katerih se je Sidonija se-
znanila z velikolepjem in gracioznim vedenjem bogatih otrok, se je ta zveza najedenkrat podrla.

Bratranec Georges, kateremu je bil gospod Fromont varuh, je bil že pred več časa ustopil v gimnazij. Sedaj je tudi Klara s prinosom majhne kraljice šla v samostansko vzgajališče, in o tem času se je tudi pri Chébeovih govorilo o tem, da bi Sidonijo dali kam učiti se. Obljubili so si vedno prijateljstvo, in da se bodo obiskavali drug dru-
gega po dvakrat na mesec, o svobodnih nedeljah.

In res je šla Chébeova hčerka še večkrat iz svojega petega nadstropja igrati se s prijateljci. A čim večja je bila, tembolj je spoznavala razdaljo, ki jo je ločila od onih. Njena toselata se jej je pri-

Oglasi se računajo po tarifu v petih; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega naslovni vrtič. Poslana, osmrtnice in javne objave, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo ulica Caserma št. 13. Vsaka pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije iz oglasa spre-
jema upravitelstvo ulica Moline pie-
celet hšt. 3. II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati lesto Trst. Odrpne reklama-
cije se prosto pošiljajo.

priče, ki so videli, da so se ribiči svetokrižki bližali čozotskim in da so poslednji s trobljenjem na rogove obveščali drug drugega o bližanju av-
strijskih ribičev. Ker so priče slišale tudi kričanje in niso videli, da bi se domači ribiči vračali od Čozotov, je jako verjetno domnevanje, da se je dogodilo nasilstvo.

Te priče so: Ivan Tumolo, Angelo Tumolo, Felice Olivetto, Fran Corazza, Oresio Degrassi in Felice Tumolo, vsi iz Gradeža in Jernej Vergi-
nella, po domače Jepa, iz sv. Križa.

Podpisani stavijo torej nastopno vprašanje do njiju ekscelence gospoda pravosodnega ministra in gospoda ministra za trgovino:

1. Je-li njima znan ta obžalovanja vredni slu-
čaj, vznemirjajoči prebivalstvo?

2. Misli-li gospod pravosodni minister zau-
kazati, da se ta dogodek preišče strogo in na nepristranski način?

3. Kaj misli ukreniti gosp. minister za trgo-
vino, da obvelja prepoved ribarenja od str. ni ita-
lijanskih ribičev v oni daljavi od obrežja, ki je pridržana domačim ribičem, da se bojo preprečale nadaljnje škode domačim ribičem in da se oško-
dovanim ribičem svetokrižkim zadobi poplačilo njih škode.

Duuaj, 18. januarja 1897.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 21. januarja 1897.

Državni zbor. Z veliko večino 149 glasov proti 47 je torej večeraj zbornica poslancev vspre-
jela predlog proračunskega odseka, da je odpraviti časniški kolek! V zmišlu tega predloga je odpra-
viti z dnem 1. marca 1897. časniški kolek za one časopise, ki ne izhajajo več ko po trikrat na teden, za vse druge pa s 1. januarjem 1898. Finančni minister Billinski je izjavil, da vlada soglašja z od-
pravo časniškega kolka, toda iz fiskalskih razlo-
gov ne more pritrditi odpravi, dokler se drugače ne pokrije ta odpadki. Toda poskrbi da se v raz-
mernem kratkem času za potrebno reformo. Mi ob-
žalujemo seveda te večne fiskalske ozire, kadar

čela zdeti jako priprosta za salon gospe Fromon-
tove.

Ako so bili samo trije skupaj, tedaj staro prijateljstvo, delajoče jih jednake, ni nikake prisiljenosti stavilo med nje. Toda prihajali so ljudje v pohode, prijateljice iz vzgajališča, med njimi po-
sebnost velika, vedno krasno oblečena deklica, ki je ob nedeljah prihajala igrati se s Fromontovima otrokoma, od hišne svoje matere.

Že kadar jo je videla tako nališpano in o-
šabno, stopajočo po vnanjih stopnicah gori, bi bila Sidonija najrajši pobegnila pri tej priči. In s svo-
jimi neprijetnimi vprašanji, kje stanuje, kaj so njeni starši, ali ima tudi ona voz, jo je spravljala v hudo zadrego.

In ko je potem slišala, kako sti se one dve razgovarjali o vzgajališču in svojih prijateljicah, ču-
tila je Sidonija, da živita v drugem svetu, tisoč milj oddaljenem od njenega; in obšla jo je neiz-
rekljiva žalost, posebno, ako je njena mati, vrnivša se, pravila, da se pojde učiti k neki gospodični Le Mire, prijateljici Delobelleovih, katera ima v Rue du Roi-Doré veliko zalogo ponorejenih biservjev.

(Pride še.)

gre za eminentno kulturna vprašanja, in nam ne preostaja drugega, nego izreči svojo nadejo, da gospod finančni minister ne pozabi na včeraj dano obljubo, da ostane — mož beseda.

Finančni minister je izjavil v imenu pravosodnega ministra, da vlada nameruje omejiti konkurenco, ki jo delajo kaznilnice obrtnikom, s tem, da povisa tarife v kaznilnice!

Zadnji vzdihljevi. Še nekoliko vzdihljev in pri kraju bode vse. Današnja dunajska poročila zatrjuje namreč, da že prihodnjo nedeljo prinese uradna „Wiener Zeitung“ cesarski patent, s katerim se razpušča zbornica poslancev. S tem činom in razpisom novih volitev se odpre novo razdobje v političnem življenju avstrijskem. Novi življi dosepejo v zbornico, dal Bog, da bi žujimi dospeli tudi zdraveji odnošaji! — Nekaj časa se je mislilo, da se posebnim prestolnim govorom zaključí ta zakonodavna doba. No, današnja poročila trde, da zadnjo sejo, ki bode najbrže jutri, zaključí predsednik baron Chlumetzky daljšim govorom, v katerem bode povdarjal vse važnejše sklepe, ki jih je storila zbornica. Posebno dolg bi postal ta govor gotovo, ako bi hotel gosp. predsednik naštetí vse ono dobro, kar se ni storilo, a kar bi se bilo lahko storilo, da ni bila temu na poti sebičnost gospodovalnih strank in njih večna skrb za svojo korist in za — mandate.

Deželni zbori. Glasom z Dunaja došle nam brzojavke, so vsi deželni zbori sklicani na dan 26. t. m., t. j. prihodnji torek.

Veliki izgredi. Iz Rume na Ogerskem javljajo, da so delavci na državni železnici sklenili štrajkati. Z ženami in deco so jo mahnilí proti ravnateljevemu poslopju, naskočili isto ter porušili pisarne. Ko so izgredniki nevarno ranili s kamenjem poročnika orožnikov, jeli so poslednji streljati. Mrtvih je ostalo 8 delavcev in 2 ženski. Mnogo njih je smrtno ranjenih. Orožniki so zaprli nekoliko izgrednikov. Ker pa se je bati novih izgredov, pozvali so vojaštvo na pomoč.

Do tega štrajka je prišlo, ker so delavci nezadovoljni z novo zasnovano bratovsko skladnico in so zahtevali, da se ista razpusti.

„Vsenemščija“ kliče na boj! Dunajski germanski list „Ostdeutsche Rundschau“ je pohvalil te dni skrajno drzoviti govor, ki ga je bil izustil doktorand Wastian iz Gradca v Monakovem, v društvu „za vzdrževanje nemštva v inozemstvu“. Ta „velikonemec“ iz avstrijskega, štajerskega Gradca, je povedal v svojem navdušenem govoru to-le: „Boj Slovanov v Avstriji je došel do skrajnosti. Vresničenje velikoslovanskega idejla pomenjalo bi uničenje nemštva na vstočnih pokrajinah („Ostmark“). Vlada podpira vsako slovansko zahtevo, in jo dovoljuje, toda gluha je nasproti pravičnim zahtevam Nemcev (!) Slovanska duhovščina je besna, škvalna druhal, ki se ob nemški jezikovni meji neprestano poganja za poslovanjenje (!). Sovražniki nas (Nemcev namreč) obdajejo in se vojujejo proti nam, zaščite „od zgoraj“ nimamo nikakoršne, torej nam (vedno Nemcem) preostaja jedina pot do zboljšanja: a narodna samopomoč, brezobzirno nasprotovanje vsem nasprotnim drznostim (!), opuščenje smešnega „samoaustrijskega“ in namesto tega odločno povdarjanje „nemštva“ po vseh slojih javnega življenja ter zahtevati je prednost, ne pa jednakopravnost z dozdrevno kulturnimi narodiči (Kultur-Flitternationen). — Govornik, namreč zgoraj omenjeni „velikonemški“ doktorand iz Gradca, je po raznih, neslanih dovtipih, zatem opisoval „boj Nemcev proti Slovanov“ na Češkem, Moravskem, v Sileziji, na južnem Štajerju, Koroškem in Kranjskem (na „tlačene Nemce“ na Primorskem in v Istri je žalibože pozabil gospod doktorand) in potem je pričel pravi „Hozana“, namreč pravi germanski slavospev. Pohvalil je delovanje nemškonarodnih zvez „Bund der Deutschen in Böhmen“, „Nordmark“, „Südmark“ in pa „Bund der Germanen“. Zaključil je ta svoj ultranemški govor pozivom, da naj „nemški bratje“ v Avstriji ne ostanejo hladni v ožgled „boju nemških bratov zunaj mej“, ampak naj jih podpirajo krepko. — Zborovanje se je zaključilo navdušenimi klici „Heil Alldeutschland!“ — A o kakšnem odlikovanju bojovitega „generala“ Wastiana iz štajerskega Gradca nismo še čuli ničesar.

Turška vlada in pa reforme. Londonski „Daily Mail“ poroča iz Carjaggrada: Poslaniki velesil so predložili sultanu predloge glede reforme eksekutive. Turška vlada je vsprejela te predloge v njih bistvenem obsegu, toliko kar se dostajejo kristijanov, kolikor mohamedancev. Toda izjavila je, da se najodločnije upré vsakemu posusju, ki bi stremil za tem, da se povisa kontrola velesil.

Derviši in pa Italijani v Afriki. Kakor je razvidno iz italijanskih časopisov, je vsa oficijelna Italija nekako presenečena po gibanju dervišev, ker se kaj takega ni nadejal morda niti gubernier Baldissera; vsaj soditi je tako po dejstvu, da se je nenadoma povrnil v Italijo na „poročilo o položaju v Eritreji“. Niti poslednjemu parlamentarcu italijanskemu se ni sanjalo, do bode „patria“ imela v tako v kratkem času zopet vražje preglatice zavoljo svoje „kolonijalne politike“. Trezni, razsodni politiki pa spoznavajo — tako glasé vesti iz italijanske prestolnice — da Italija v Afriki nima in nikdar ni imela zanesljivih informacij (ogleduhov?). In zaradi tega doznavaajo v Rimu glede Eritreje le to, kar — se je že dogodilo.

Tako so doznali v Italiji tudi sedaj, da so dohajale iz severa, iz Kaira in z juga, iz Adena, vesti o nekaki ekspediciji dervišev, toda lokalna ali „gubernerska“ vlada v Eritreji ni sporočila ničesar o tem ne domov v Italijo, ne v Evropo v obče. Ni torej čuda, da se je bila zanesla Italija na mir, sklenjen z Menelikom, ves svet pa ni za sedaj niti mislil ne na Italijo, ne na njeno nesrečno Eritrejo. Kako je prišlo torej tako nenadoma do tega gibanja? Ta in oni arabski list v Egiptu je baje govoril že pred meseci, da so se derviši dvignili zaradi tega, da se upré agleško - egipčanski ekspediciji (zaspali in morda pokojni? Stavec). Glasom rimskih časopisov pa sodijo tamošnji vojaški krogi stvar tako: Kalif (glavar, kralj dervišev) je ukazal, da naj njegovi ljudje (kakih 35.000 mož) nekoliko opleniijo Eritrejo ob nje severno - vstočni meji ter se na ta način preskrbé živežem, ker drugod ne bi bilo možno dobiti dobrega plena, ob tej priliki pa da bi se derviši mogli polastiti tudi te in one italijanske utrdbe. Ker pa derviši razumejo, da to ne bode tako lahko mogoče, zato je puščajo italijanske utrdbe — na primer Kasalo — na strani.

Če je le res tako, kakor sodijo ti optimistiški italijanski vojaški krogi!

Različne vesti.

„Indipendente“ o poslancu vitezu Nabergoju. Isti „Indipendente“, ki je še nedolgo temu toli odurno zasramoval osebo našega posl. Nabergoja, da bode maral na sodišču dajati odgovor za svoje početje — isti „Indipendente“ je v svoji včerajšnji številki snel klobuk pred istim Nabergojem. Ne, ne pred Nabergojem, ampak pred resnico, pred dejstvi je moral ukloniti tilak svoj. In mi menimo, da je to zame največji triumf, ako sem prisilil nasprotnika do spoštovanja, ako sem ga prisilil, da priznava moja dobra svojstva. Priznanje od nasprotne strani in naj je isto še tako povito v klavzule, je vsikdar v ponos možu, ki deluje v javnosti. Zato smé biti ponosen gosp. Nabergoj na sodbi, ki jo je izrekel o njem včerajšnji „Indipendente“; ponosen sme biti tembolj, ker ta sodba ni povita v nikake klavzule, ampak je jasna, brezpogojna. Našim demačim nasprotnikom, seosebno zasleplencem trebenjskim, ki neprestano dévajo v nič našega poslanca Nabergoja in ki le od italijanskih mož pričakujejo nebes in večnega raja, bi priporočili, da pazno prečitajo tu-le doli sledeče vrstice, ki so stale črno na belem v včerajšnjem „Indipendentu“.

V članku „Noi gli amici e gli avversari“ analizuje „Indipendente“ govore, katerimi se je na občnem zboru „Progressa“ utemeljevala udeležitev od radikalne italijanske strani na predstojeh volitvah v državni zbor. V tem članku je „Indipendentu“ zdrsnila iz peresa marsikatera vezajimiva izjava; temi enunelacijami se pa hočemo baviti v članku, ki ga priobčimo — čim nam bode dopuščal skromni prostor v našem listu — o sklepu italijansko-radikalne gospode za udeleževanje na volitvah v državni zbor.

Za danes nas zanima samo oni del članka, ki se bavi z našimi zastopniki. Ta oodelek članka v „Indipendentu“ slove:

„Sedaj, ko je dosegla svoj vspeh agitacija za toli radikalne spremembe, vidi se nam nekoliko lahkomišljeno od naše strani, ako bi ne vedeli drugega, nego zbijati šale o „grdobi obraza“ dra. Laginje, ali tajiti inteligenco poslanca Nabergoja ter smešiti ubožstvo govorniško v njegovih priprostitih govorih.

Mi moremo lineti in imamo le skromno menenje o političnih sposobnostih posl. Burgstallerja in Rafaela Luzzata, katera nista ničesar dosegla, vse kompromitovala, mnogo pokvarila v svoji stranki in v mestu, katerega zastopstvo sta si prisvojila deloma; izjaviti pa moramo, da karijera poslanca Nabergoja nas sili, da moramo le prav pohvalno govoriti o njega političnem delovanju.

Že 25 let: vztrajnostjo, ki ni le redka, ampak skoro jedina, močjo neutrudne volje, deluje on v naši okolici, deluje pod roko v parlamentarnih in vladnih krogih dunajskih, opazuje pazno javne urade in namesniško oblast tržaško, on je ustvaritelj in duša agitacije, ki je iz malega skoro iz nič napravila toli močne življe in ki nas sili misliti: kaj dé to, da on ne ume govoriti? On zna nekaj več, on zna delati, delati v soglasju dobro proračunjenim programom, dobro določenim v njegovem razumu. Česa mu manjka še na čednostih meža politika, ko nam kaže sad svojega dela v najlepših vspehih?

Nam se zdi, da ne smemo smatrati gospoda Nabergoja predmetom smešnosti, ampak on nam bode predmetom za proučevanje, v pouk o skušenosti in v izgled neumorne delavnosti v prospeh lastnih načel.

Tako piše „Indipendente“ o poslancu Nabergoju in ga, zaključuje svoj članek, še jedenkrat stavlja v izgled italijanskim poslancem. Ako pa nasprotniki tako sodijo o gosp. Nabergoju, niso-li smešni, niso-li obžalovanja vredni oni okoličani naše krvi, ki zaničujejo moža, na katerem bi morali biti ponosni in katerega neumorni trud za blagor svojih volilcev je dobil toli laskavega priznanja — od nasprotne strani?! S tem priznanjem se ponasamo tudi mi, ki z vsa vsmo zagovarjamo tisto stvar, za katero se trudi g. Nabergoj nad 25 leti!

Javna pritožba na slavno c. k. finančno ravnateljstvo v Trstu. Proti pridobnini, ekshibirani 2323/96. št. lista 10 vložil je podpisani pritožbo na c. k. okr. glavarstvo v Poreču že v prvi polovici meseca aprila m. l. Ker le ni prejel rešenja, zaprosil je ponovno 10. julija m. l., da naj se mu vendar že enkrat reši njegova pritožba; toda zastoj je čakal in čaka, odgovora še danes ni. Poslalo pa se je bilo podpisaneu neke póle z opombo, da naj na iste vestno zabeleži poteg glavnice in prometa, koliko ima čistega dohodka. Podpisani, ne sluté hudega, je res vse vestno zabeležil. A to slavno c. k. okr. glavarstvo se ni oziralo ni malo na njegovo izpoved, ampak oziralo se je na protivno, petkrat pretirano izvestje občine, ter mu naložilo dohodninski davek za prvo in drugo polletje. Je-li tako prav? — Zakaj se je poslalo podpisaneu tiste póle v popelnitev, če se ni mislilo ozirati nanje! Ali ni škoda za čas in papir? Če je tako po zakonu, naj bi se po istem zakonu dotičnika opozorilo, da se bode smatralo njegovo izvestje za petkratno. —

V pritožbi meseca aprila je bilo naglašeno, da, ako se mu obrtniški davek vsaj na polovico ne zniža, bode primoran trgovino odpovedati. Že radi te okolnosti bi se bila morala pravočasno rešiti prva pritožba. V nadi pa, da se pritožba ugodno reši, ni odpovedal trgovine že v prvem polletju in sedaj je seveda na škodi. Seveda je vložil podpisani pritožbo proti takemu prihodnjemsku davku, pa kaj mu pomaga, saj se mu ne reši ne ena ne druga pritožba. Ali morda zato ne, ker sti bile slovenski?

Proti takemu postopanju se je podpisani pritožil ustmeno in pismeno na slavno c. k. finančno ravnateljstvo v Trstu že 1. septembra m. l. Tu semu je obljubilo in reklo, da semora in da se v kratkem ta zadeva spravi v red. Da, obljubilo da, a rešilo še do danes — nič.

S tem se podpisani obrača še enkrat do tega slavnega c. k. finančnega ravnateljstva s prošajo, da naj se mu že enkrat kaj reši, da ne bomo prisiljeni misliti, da Slovani smo samo za plačevati in molčati in da vsaj ne bomo trošili za kolke in pošte.

Topolovac, dne 20. januarja 1897.

Matiya Knaus.

Konzuli naj mislijo! S tem vsklikom je zavril posl. Spincič svoj govor v zbornici poslancev o šolstvu v Istri. Tako kliče tudi mi oblastim ozirom na dogodke v občini pomjanski.

Resno upošteva tamošnje razmere in strast, ki je po zaslugi koperske gospode zavlada v občini pomjanski, v skrbi torej, da se že a priori preprečijo morebitni resni dogodki, odločil je bil župan, da se bodo občinske volitve, ki se pričeo dne 26. t. m., vršile v Babičih, kakih 15 minut od Pomjana. Okrajno glavarstvo je razveljavilo ta ukrep. Vsled tega je italijanska stranka kar podivjala samega veselja, kakor smo že sporočili. Insultirati je jela naše ljudi in našo duhovščino. Surovosti so na dnevnem redu. Na večer dne 19. t. m. pa se je dogodilo nekaj veliko resnejšega. Ob tej uri je šlo nekaj agitatorjev slovenske stranke iz Truska proti Loparju. Spremljala sta jih dva pošteja Truskana. Kar hkratu je počilo iz dvocevke in zrnje je rnilo 4 naših; jednega tako hudo, da se je zgrudil v nesvesti in so ga morali odpeljati v bolnišnico v Koper. Ostali so manjše ranjeni. Glede osebe, ki je zagrešila ta krvavi čin, imajo v Pomjanu dobro utemeljen sum, o tem pa so popolnoma uverjeni naši, da je bil dotičnik agitator nasprotne stranke. Načelo, ki se je bilo proglasilo na zadnjem obnem zboru italijanskega političnega društva za Istro — načelo namreč, da je dobro vsako sredstvo — jelo je torej praktično izvajati to nesrečno in zavedeno ljudstvo.

Nam se le krei srce v žalosti, na toliki zdivjanosti, ki so jo laški nestrpnosti zanesli med naše odpadnike, oblastim pa veljaj vsklik: Konzuli, glejte, kaj delate!

Nova ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Iz Rojana nam pišejo: V našem Rojane se snuje ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Ker bode ta podružnica tudi za Greto in Barkovlje, vabimo naše rojakinje iz teh krajev, naj se nam pridružijo, da bode nova podružnica, kakor prva v tržaški okolici, lepo in krepko uspevala v korist našima vrtcem v Rojane in na Greti.

Upisovanje se vrši vsako nedeljo ob 4. uri popoldne v otroškem vrtcu v Rojane. Tam in ob istem času sprejemajo se tudi radodarni doneski in darila v namen ustanovitve naše podružnice.

A ta namen je nabirala prvi donesek že v nedeljo 17. t. m. g. čna Olga Mikelič v veseli družbi škrjančkov 2 gld. 30 nvč. Za ta dar se zahvaljuje srčno ter si želi mnogo posnemalcev.

Ustanovni odbor.

Pulj za jubilej Nj. Vel. cesarja. Občinski zastop v Pulju je sklenil včeraj v izredni seji, da ovekoveči jubilej vladanja Nj. Vel. našega cesarja s tem, da krsti novi akvedot z imenom Njeg. Velikanstva. Zajedno je sklenil občinski zastop odposlati na Dunaj posebno deputacijo, ki naj prosi Najvišega dovoljenja za omenjeno nazivljanje. (Kako pa je kaj s prekrščenjem tržaškega „Corsa“? Pa vendar ne da bi bila stvar zaspala! Radovedni stavec.)

Shod „Kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in okolico“ minolo nedeljo v Lonjerju se je vršil uzorno. Podpredsednik, ing. Živic, je prisrčno pozdravil zborovalce; predstavil zastopnika vlade, g. dra. Biasetto, omenjal, da je g. predsednik Iv. Goriup zato odsoten, ker ima narodnega dela drugod, da ga posebno veseli videti med zborovalci č. g. župnika Kosca, ki ima srce za kmeta, ter je sledujoč povabil g. dra. Pretnerja, naj razjasni namen in pomen prošnje za brezobrestna posojila.

Dr. Pretner je pojasnjeval poljudno, česa treba za take prošnje in kako treba prirejati iste. Omenjal je, da je ravno Lonjer prvi kraj, kjer se je sprožila ta ideja za Trst in okolico. Druge dežele, kjer vino raste, imajo to že v navadi. Dolenja Avstrija je izdala lausko leto do 100.000 gl. teh posojil. Ker se v Trstu dosedajni brigal nobeden za to, pripravljena je naša družba to storiti. Tiskali smo prošnje, katere pošljemo podružnicam in prosilci nimajo drugega dela, nego popolniti nekatere rubrike. To pa lahko stori kak moč v vsaj. Vse take prošnje so svobodne koleka. Z opombo, da bode moral vsakdo prej ali slej prirediti nasade ameriških trt, je zaključil govornik podučljivo svoje predavanje.

V razpravi se je oglasil za besedo posestnik

Čok Andrej ter naslikal križe in težave kmetijskega stanu. Posebno se pri nas malo skrbi za varstvo na polju. Zakoni so premehki v tem pogledu. Prosi, naj bi su temu kako odpomoglo.

Iuž. Živic je omenjal, da naj potožimo svoje težave vladi.

Dr. Pretner je omenjal, da zakoni so že tu, ali na magistratu nimajo za to niti uradnikov ter puščajo vse v nemar. Predlaga, da, ko bo v Lonjerju podružnica, naj ta izbere deputacijo ter naj ista gre naravnost k namestniku pritožiti se. Zbor je to odobril z veseljem.

Podpredsednik je razjasnil, zakaj je dobro, da imamo podružnice ter upa, da tudi Lonjer napravi svojo. Povabil je tajnika, da prečita pravila. Takoj, ko je tajnik to storil, določil se je za sedaj obseg podružnice za vso katinarsko župnijo se sedežem v Lonjerju. Koj se je vpisalo nad 30 udov in takom tedna se odpošlje prošnja na namestništvo za ustanovitev podružnice. Zahvalivši se na stvarnem razgovorjanju in pozornosti je zaključil predsednik zborovanje.

Ostali smo še nekoliko časa v družbi med seboj ter še marsikaj povedali potrebnega in koristnega.

Božičnica otroških vrtcev v Rojane in na Greti se je izvršila, kakor smo že omenili, upravidno. Otročičev, starišev in družega občinstva se je kar trlo. V veselje domačinov je bil navzoč tudi odbor ženske podružnice v Trstu. Otroci so nastopali pegumno. Peli so milo in sladko, deklamovali pa tako razumno, da se je občinstvo kar čudilo. Sploh je vsa prireditev te otroške veselice kazala, kako skrbno se vzgajajo otroci v naših zavodih. Hvala in čast našima vrtaricama! Najlepše plačilo pa jima bodi hvaležnost in veselje starišev, ki se je vsem izražala na obrazih. Hvala tudi vsemu občinstvu, ki je letos posebno radodarno prispelo za prireditev „Božičnice“. Hvala tudi prečastitemu gospodu kapelanu, ki se je mnogo trudil za ta praznik otročičev!

Minole sobota pa so bili obdarovani otročiči z obleko in obuvalom. Sploh se je storilo letos vse, kolikor je le bilo mogoče, na čemer moramo izreči svojo srčno zahvalo vrli ženski podružnici v Trstu.

Stariši! Videli in prepričali ste se, kako se v naših zavodih skrbi za dušni blagor vaših otročičev. Videli ste pa ob enem, da se po možnosti skrbi tudi za telesni blagor istih. Skazite se hvaležni našim rodoljubom in mili naši materi, družbi sv. Cirila in Metoda s tem, da ostanete zvesti njej in svojemu milemu rodu! Bog blagoslovil vas, vaše otročiče, in našo družbo, njih mater!

Iz Gradca. Sijajni ples slovenskih velikošolcev, ki so ga priredila vsa tukajšnja slovenska dijaška društva skupaj v prid bolniškega društva slovenskih velikošolcev dne 13. prosinca v „Anskih dvorana“, obnesel se je jako ugodno in precejšnji prebitok se uporabi za dobri namen novoustanovljenega bolniškega društva. — Sé svojo navzočnostjo podastili so ples med odličnimi graškimi Slovenci g. vseučil. prof. dr. Gr. Krek, g. nadsodnijski svetovalec Hren, g. finančni svetovalec Ljubec in precejšnje število častnikov. Karakteristično za tukajšnje razmere je to, da se navzlic dobremu namenu plesa, izmed vseučilišnih profesorjev nikdo ni odzval vabilu, nego stari steber slovenstva v Gradcu, g. dr. Krek. Pač nas je z zadovoljnostjo napolnilo to, da je namestnik markiz Bacquehem, ki zaradi prehlada ni mogel biti navzoč na plesu, s opravičenjem poslal plesnemu odboru 10 gld., za dobrodelni namen plesa. Dvorana, v kateri se je priredil ples, je bila jako lepo odličena. Pred odrom za glasbo je stala „Triglavova“ zastava na jedni, trakovi zastave na drugi strani, proti severu pa je bil lep bosquet. Ob pol devetih zvečer je g. predsednik plesnega odbora in predsednik akad. tehn. društva „Triglav“, g. jur. Mat. Senčar, z gđono Zvefinovo otvoril ples, na katerem se je naša mladež jako dobro zabavala do ranega jutra. Z vseh ples je bilo vse jako zadovoljno, to je tudi kazala obilna vdeležba na izletu, ki se je priredil drugega dne v Judendorf. Ta ples je zares zaživil ime sijajnega plesa: tjalet so bile krasne in ekskvizitne, šopki, ki so se podarili predplesalkam in plesni spominki za dame, ki so se bili naročili iz Dunaja, elegantni in ukasni; občinstvo pa iz najfinjših krogov našega mesta. V prireditvi plesa je bilo naše dijaštvo podpirano posebno tudi

od strani naše slovenske domovine, ne le gmočno, ampak, kar je še več vredno, dejansko z navzočnostjo veliko odličnih gostov iz naše domovine, posebno iz Maribora in Celja. Ugledno pa se je takrat spet pokazala uzajemnost tukajšnjega slovenskega dijaštva v pridnem sodelovanju na prireditvi plesa, ki je ukrepil ugled slovenskega dijaštva graškega pred tukajšnjim svetom in pred domovino.

J. Arn—e.

Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Slavnemu občinstvu in gospodom trgovcem se naznanja uljudno, da zaloga vžigalic družbe sv. Cirila in Metoda in isto tako tudi svinčnikov, se nahaja v Trstu pri g. Mihaelu Lavrenčiču, Piazza Caserma št. 1.

Samomor. Predvčerajšnjem ustrelil se je v kopelji v ulici dei Gelsi 21letni pravnik Henrik Grimme. Sprožil si je dva hitca v prsi, ki sta mu ranila srce. Ko so ulomili vrata kabine, v kateri je bil Grimme, je bil nesrečni mladenič že mrtev. Vzrok temu samomoru je baje povsem neosnovana misel, ki si jo je mladenič vtepel v glavo, namreč, da je neozdravljivo bolan.

Najden je bil po gosp. Mihaelu Pregarcu, krčmarju na postaji Ricmanje, dne 20. t. m. v ulici Sette Fontane mošnjček, v katerem je nekaj denarja, poštnih znamk in ena podobica. Kdor je zgubil, naj pride v tiskarno Dolenc, kjer dobi svoje stvari.

Devetdesetletna gledališčna igralka. Te dni nastopi v ruskem mestu Ostaškovo v predstavi za dobrodelne svrhe vpokojena dvorna glumica Orlova, v dobi 90 let.

Napad na procesijo. Iz Lvova pišejo: Dne 28. t. m., to je na pravoslavni praznik epifanije, napadla je tolpa nezrelih mladeničev procesijo. S prva so metali kamenje na procesijo, potem pa so planili palicami na udeležnike. Na zdravniško postajo je došlo 6 oseb, ki so bile hudo ranjene o tem napadu. Par napadalec so zaprli.

Zverski zločin. V bosenski vasi Bjelina dogodil se je te dni ta-le zločin: Jelka, soproga dnevnica Gjurana, bila je nekoliko bolna ter je popoldne, ko je bil mož odšel v pisarno, legla v posteljo. Kmalu zatem je prišel 23letni Turčin Mehemed v nje sobo, zahteva je od nje „posojilo“ 20 gld. Ko ga je žena opozorila na to, da je zelo nepristojno muditi se v sobi mlade žene, ako soproga ni doma, pričel ji je drzni Turčin stavljati nemoralne ponudbe. Žena se je upirala in na to je pričela divja borba, ki se je zvršila s tem, da je Mehemed potegnil iz pasa nož ter nesrečni prerezal grlo. Ko je videl, da je žena mrtva, poskusil je s sekuro ulomiti omaro, toda polotil se ga je strah in pobegnil je. Ko se je vrnil Gjuran domov in našel svojo ženo zaklano, sumil je takoj na Mehameda. Svoje sumnje je povedal orožniku, ki so prijeli Mehameda. Turčin je cinično priznal svoj zločin.

Koliko se pije v Londonu. Angleži pijejo, kakor Nemci, ponajveč pivo. V Londonu izpije se samo angleškega piva do 2.195.000 litrov na dan, žganja do 72.000 (!), a vina samo 25.000 litrov na dan.

Sodnijsko. 62 letni mizar Jakob Kofou iz Gorice je dobil zaradi nenavnega hudodelstva, storjenega na škodo neke deklice, jedno leto težke ječe.

21letni težak Ivan Reyer je obsojen zaradi javnega nasilstva na dva meseca ječe. Reyer je dne 24. decembra min. l. razgrajal v Glessichevi prodajalnici papirja ter razbil šipo. Zatem se je uprl stražarjem, ki so ga hoteli pomiriti.

Loterijske številke, izžrebene dne 20. t. m.:

Praga	73, 11, 32, 63, 86.
Inomost	61, 27, 48, 56, 28.
Lvov	48, 33, 77, 60, 28.

Odgovor na „odgovor“.

IV.

(Dalje.)

Mimohodom, kjer govorimo uže o bodočniku, naj povem še o obrazovanji bodočnika v rusčini, kar or jo uči vis. o. Stanislav v „Cvetji“ XI. teč. I. zv.), kjer on na 3. strani spodaj govori: v novejših, zlasti severnoslovenskih jezikih tudi „iti“, „stati“ in najnavadnejše „bada“ (z nedoločnikom rabijo za fatur). Med tem so ruski primeri: „ima delat“; (sic!) „agam, ljubiti“ „stanu, am abo

Lastnik konsorcij lista „Edinost“, Izdavatelj in odgovorni urednik: **Fran Godnik**. — Tiskarna Dolenc & Trsta.